

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครู
โรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ผู้วิจัย นายเกรียงไกร กะการดี

ปีการศึกษา 2566 – 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับ ครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการโดยการสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการของครู การศึกษาแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศึกษานิเทศก์, ด้านบริหารสถานศึกษา, ด้านรูปแบบการบริหารและการสอน และด้านบริหารการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบโดยการยกร่างสร้างรูปแบบ การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ การทดลองนำร่องกับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 และการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยนำไปใช้พัฒนาครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสรุปข้อมูล และแบบประเมิน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นหลัก ผลการศึกษา

ด้านที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการ จากการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งครอบคลุมทั้งความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู การดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ รวมถึงการบูรณาการทั้งสองกระบวนการเข้าด้วยกัน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในปัจจุบันยังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาและปรับปรุงอีกมาก ในขณะที่เดียวกันความต้องการในการพัฒนาทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ และการบูรณาการทั้งสองกระบวนการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมและความตั้งใจของผู้เกี่ยวข้องที่จะพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหาร ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารที่บูรณาการกระบวนการวิจัยปฏิบัติการเข้ากับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเน้นความร่วมมือและการรวมพลังระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู รูปแบบนี้ดำเนินการผ่านกระบวนการอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกตการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานจุดเด่นของรูปแบบนี้คือการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์และสะท้อนผลการดำเนินงาน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ผลที่คาดหวังจากรูปแบบนี้คือ การส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลให้เกิดคุณภาพที่เห็นได้ชัดเจนแก่ผู้เรียนในที่สุด

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) แนวทางการจัดกิจกรรม 5) การประเมินผล โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา (Situation analysis) ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติตามแผนโดยการเข้าร่วมอบรม เชิงปฏิบัติการ (Act) ขั้นสังเกตการปฏิบัติงาน (Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflect) ซึ่งโดยรวมรูปแบบและคู่มือรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการทดลองนำร่อง พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า หลังการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม และสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อรูปแบบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับครูโรงเรียนบ้านผือ(ประชาพัฒนา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากข้อมูลของสถานศึกษา พบว่า ในปีการศึกษา 2567 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากร้อยละ 86.04 เป็นร้อยละ 90.14 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สูงขึ้นจากร้อยละ 88.28 เป็นร้อยละ 97.61 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้นจากร้อยละ 97.86 เป็นร้อยละ 100 และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2566 แสดงให้เห็นถึงคุณภาพที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการบริหาร, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Title	The Development of an Administrative Model for Enhancing Active Learning Management Competency Using an Action Research Process in Conjunction with a Professional Learning Community for Teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School, Surin Primary Educational Service Area Office 2
Researcher	Mr. Kriangkrai Kakandee
Academic Year	2023–2024

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to examine the current conditions and needs regarding an administrative model for enhancing active learning management competency using an action research process in conjunction with a professional learning community (PLC) for teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School, Surin Primary Educational Service Area Office 2; 2) to develop the administrative model for enhancing active learning management competency using an action research process in conjunction with a professional learning community for the aforementioned teachers; 3) to implement the developed administrative model with the aforementioned teachers; and 4) to evaluate the administrative model for enhancing active learning management competency using an action research process in conjunction with a professional learning community for the aforementioned teachers.

This study employed research and development (R&D) methodology consisting of four phases. Phase 1 involved a study of current conditions and needs through a questionnaire administered to teachers, a review of related concepts and documents, and semi-structured interviews with experts in the fields of educational supervision, school administration, administrative and instructional models, and educational administration, conducted in the first semester of academic year 2023. Phase 2 involved the development of the model through drafting and constructing the model, examining its appropriateness by a panel of experts, conducting a pilot implementation with 12 teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School in the second semester of academic year 2023, and revising the model accordingly. Phase 3 involved the implementation of the developed model with 12 teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School in the first

semester of academic year 2024. Phase 4 involved the evaluation of the model in terms of inputs, processes, and outputs with the teachers of Ban Phue (Prachaphattana) School in the second semester of academic year 2024. The research instruments were a questionnaire, a document analysis form, a semi-structured interview form, a data summary form, and an evaluation form. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, content analysis, and data summarization. The research findings were as follows:

1. This research focused on the development of an administrative model for enhancing teachers' active learning management competency. The findings can be summarized in two main aspects:

Aspect 1 Current conditions and needs. The study found that the current conditions of all components related to the enhancement of active learning management competency were at a moderate level, covering teachers' active learning management competency, the operation of the professional learning community, the use of the action research process, and the integration of the two processes. This indicates that current practices still leave considerable room for development and improvement. At the same time, the needs for development in all aspects were at a high level, with the need concerning the professional learning community at the highest level, while the other aspects—namely active learning management, the action research process, and the integration of the two processes—were at a high level. These findings reflect the readiness and commitment of stakeholders to develop their instructional capacity.

Aspect 2 Guidelines for developing the administrative model. The findings led to the development of an administrative model that integrates the action research process with the professional learning community, emphasizing collaboration and the pooling of efforts between school administrators and teachers. The model operates through a systematic process comprising situation analysis, planning, acting according to the plan, observing performance, and reflecting on performance. A distinctive feature of the model is that it provides opportunities for all stakeholders to participate in critiquing and reflecting on the operation, leading to continuous and sustainable development. The expected outcome of this model is the concrete enhancement of teachers' active

learning management competency, which ultimately results in clearly observable quality outcomes for learners.

2. The administrative model for enhancing active learning management competency using an action research process in conjunction with a professional learning community for teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School, Surin Primary Educational Service Area Office 2, consisted of five components: 1) principles, 2) objectives, 3) content, 4) guidelines for organizing activities, and 5) evaluation. The guidelines for organizing activities comprised five steps: Situation Analysis, Plan, Act (implementing the plan through participation in workshops), Observe, and Reflect. Overall, the model and its accompanying manual were found to be appropriate at a high level. The results of the pilot implementation revealed that teachers' active learning management competency was higher than the established criterion of 75 percent, with statistical significance at the .05 level.

3. The results of the model implementation revealed that, after using the administrative model for enhancing active learning management competency through an action research process in conjunction with a professional learning community for teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School, Surin Primary Educational Service Area Office 2, teachers demonstrated active learning management competency at an excellent quality level, which was higher than the established criterion of 75 percent, with statistical significance at the .05 level.

4. The results of the model evaluation revealed that teachers' opinions toward the administrative model for enhancing active learning management competency through an action research process in conjunction with a professional learning community for teachers of Ban Phue (Prachaphatthana) School, Surin Primary Educational Service Area Office 2, in terms of inputs, processes, and outputs, were overall at the highest level. Furthermore, when considering learner outcomes based on school data, it was found that in academic year 2024 students' learning achievement increased from 86.04 percent to 90.14 percent; the results of the reading, analytical thinking, and writing assessment increased from 88.28 percent to 97.61 percent; the results of the desirable characteristics assessment increased from 97.86 percent to 100 percent; and the results of the students' key competencies assessment also increased when

compared with academic year 2023, demonstrating concrete quality outcomes for learners.

Keywords: administrative model development, active learning management, action research process, professional learning community